

gun augment de contribució; i si algú se'n cregués lliure, que no's fassi il·lusions, puix a últim terme tot això portaria l'encariment de la vida; i quan l'home que ha de viure del seu jornal, esperimentés aqueix encariment, creiem que fóren poques les mercès que podria donar als homes democràtics que estructuressin un sistema de viure que considerem difícil de soportar.

Què hi hem guanyat en havent tret els Jesuïtes? res, la pesseta més baixa i els treballs minven. Entenem que no és aquest el camí de la prosperitat. Laïcisme, progrés i benestar del poble, semblen coses incompatibles.

Z.

## Els horrors d'una nova guerra mundial.

El present epígraf ens evoca el record d'aquella guerra mundial, que pocs anys fa, vegérem com es desenrotllava entre horrors de mort i de la qual la nostra societat actual n'està sufrint encara les seves fatals conseqüències. Això fa que ens traslladi a aqueix altre camp de foc que una nova guerra, sense prèvia declaració oficial, ha abrandat en l'extrem Orient, entre Xina i el Japó

Les potències americanes i auropees semblen contemplar impotents la sagnant lluita desde llurs cuirassats de guerra anclats a les aigües xineses en front de Shangai, al ensems que a Ginebra hom està cercant una prompte i eficaç solució al conflicte, sense que per ara hom pugui alvirar-ne l'aurora de la solució definitiva.

Les hostilitats van agreujant-se de dia en dia, emprant ambdós combatents els mitjans més eficaços, ofensius i defensius, allisonats per la fatal experiència de la prop passada guerra mundial

Aquesta darrera reflexió ens porta a consignar ací algunes idees tretes d'una important publicació anglesa, referent a un llibre que poc temps fa vegé la llum pública i el títol del qual es el mateix que encapçala aquest article. Per tal de obtenir els nostres comentaris més de novetat i autoritat alhora, pendrem per guia Arthur Marshal publicista anglès de gran anomenda.

\* \*

El fi primordial d'una guerra, una volta ha estat declarada, és sens dubte esgotar l'enemic, reduint-lo a què es vegi precisat a demanar la pau. Durant els segles XVIII i XIX els procediments tradicionals de fortificacions foren suplantats per l'artilleria, ço que donà per resultat que les guerres no fossin de tanta durada.

En la gran guerra de 1914-1918 des del bell principi de les hostilitats s'abandonà l'idea d'assetjaments per considerar-se d'eficàcia molt minsa, atesos els procediments moderns d'atac i de defensa: i en els seus últims temps el desenvolupament cada dia major de l'aviació militar, el nombre dels aeroplans i llur equip modern facilitaren els atacs a la població civil indefensa des de la mateixa base de combat com efectivament es

practicava. Sots aqueix punt de mira, molts dels escriptors de l'obra al·ludida creuen que una nova guerra podria ésser molt semblant a la que fa pocs anys presenciàrem: d'altres autors però, creuen i amb força fonament, que la guerra futura podria ésser molt diferent de la passada i provablement més terrible i tot.

El general Fuller, discutint sobre el maquinisme d'una guerra futura, preveu que les campanyes bèl·liques de l'esdevenidor es realitzaran principalment per mitjà d'esquadrons de «tanks» manejats per un nombre reduït de militars pèrits en art tan difícil i perillós.

Un altre nou factor més important, si es vol, que els anteriors, és el nombre prodigiós d'aeroplans que les nacions es van construint per a les seves necessitats presents o futures. Si l'acció combinada de les armes aèries i terrestres no pot arribar a destruir l'exèrcit enemic en poc temps, part al menys de la força aèria serà emprada en atacar els centres de indústria i proveïment de l'adversari, debilitant aixís la resistència que aqueix pot oposar a l'ofensiva del contrincant.

Són terribles els desastrosos efectes d'una guerra amb els elements moderns de què disposen les nacions, segons juí dels professors Politis i Noel Backer:

«Els aeroplans diu el Dr. Backer, ocasionen incendis impossibles d'extingir: arriben fins a incendiar tota una comarca i il·luminar les ciutats de la rodalia fent impossible tot refugi segur als qui pretenguin sostreure's de la seva acció destructora. Les bombes i projectils cauen damunt els edificis públics de les ciutats i punts estratègics de defensa. Les multituds espaordides cerquen la salvació en els carrers i vies públiques i com si això no fos prou, es deixa sentir la presència dels gasos axfixiants i inflamables que per la forma en què s'empren, produeixen fatals efectes en qualsevol banda del cos, per ells atacada. Aqueixos gasos, essent com són més pesats que l'aire, penetren per tots els indrets, per tots els soterranis, cellers, fins i tot envaeixen les vies dels trens subterranis: arribant per tot la seva acció asfixiadora i mortífera. Un intens bombardeig de poques hores i en aitals condicions damunt París, Londres, Berlin, podria ocasionar 500.000 víctimes o més.